

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyílttér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltetnek.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Kádbéő Ferencz szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyíltterek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtnak.

Felhívás előfizetésre

a „Székelyföld“ 1883. évi (második) folyamára.

A kiváló pártfogás, melyben lapunkat Háromszék-, Csik- és Udvarhelymegye a lefolyt egy év alatt részesítette, kétszeres erőt kölcsönöz a jövőre.

A zászlót, melyet most egy éve kibontottunk, tovább kívánjuk lobogtatni s a ráirt irányelvek diadaláért tovább küzdeni.

Küzdünk székelységünk érdekeiért, népünk anyagi és szellemi felvirágzásáért; küzdünk egy jobb jövő reményében!

Egy év lefolyása alatt sokkal jobban megismertük egymást olvasóinkkal, hogysem most szükségesnek tartanók nagy ígéretekkel előállani.

Ügyekezünk és ügyekezni fogunk lapunkat tovább is komoly, higgadt irányban vezetni s lehetőleg megkímélni a vidéki lapok általános betegségtől, a személyeskedésektől, s teljes függetlenségünk megtartása és megóvása lesz lapunknak legnagyobb büszkesége, mely mellett sem a hatalomnak, sem egyes klikkeknek eszközévé törpülni nem fog soha. A gyanúsításoknak, ok nélkül való megtámadásoknak, surlódások szításának teréről nem szolgál lapunk.

Midőn köszönetet mondunk szives munkatársainknak, kiknek lelkes közreműködése segített feladatunkban: legyen szabad buzgó közremunkálásukat jövőre is kikérnünk és arra a közügy nevében és érdekében jövőre is számítnunk.

Lapunk iránya és magatartása jövőre is marad a régi. E mellett azonban ügyekezni fogunk minden tőlünk telhető erőnkkel oda működni, hogy olvasóink lapunkat minél tovább fokozottabb érdeklődéssel vehessék kezükbe és olvashassák.

Sok beszéd szegénység. Inkább ügyekezünk adni, mint ígérni.

Ajánljuk lapunkat olvasóink szíves pártfogásába!

A szerkesztőség.

Kiadói szó.

A „Székelyföld“ című közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket a jövő évre minél előbb megújítani, mert megrendelés nélkül a lapot senkinek sem fogjuk küldeni s fős példányokat nem nyomathatunk.

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba és pedig K.-Vásárhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imre, Székely-Udvarhelyre Dr. Kádbéő Ferencz szerkesztőkhöz küldendők, vidékről legezélszerűbben posta-utalvánnyal.

A „Székelyföld“ kiadó hivatala.

A székely egyletről.

Budapest, december 16.

(Vége.)

A központi választmány azt hozza fel védekezésül, hogy minden tevékenységét egyelőre az anyagi erő megszerzésére, székelyesen mondva pénzcsinálásra fordította. Igaz, 21.000 frt szép eredmény; de kérdjük: osztalékra alapított bankintézet az egyesület, hogy főfeladatául a pénzszerezést tekinti? Hisz a székely érdekek nem mennek koldulni, hogy krajezáros alamizsnával ki-elégíttessenek, mert hogy akkora összegeket összegyűjthessen, mely állapotaikat jobbra fordítaná, arról tán maga a központi választmány sem ál-madozik.

Három székely ifjút, kettőt a kosárfonásban, egyet a műfaragásban képezték ki s ez utóbbit kiküldötték Münchenbe. Három székely ember existenciáját biztosítani s egyikből plane híres embert faragni, talán nem oly eredmény, mely megfelelne azon feladatnak, melyre az egyesület hivatva van. Ha mindnyájunkat hasonlóképpen ki nem képeztet-het, három-négy ember a mi jövőnkön nem segíthet, mert most még megélhetünk saját emberségünkkel, és a székely, míg dolgozni bír, biztosítja saját existenciáját. Oly foglalkozásra tanítsanak meg, mely az improduktív heverő erőket foglalkoztatva, jövőre a kenyér keresetét mindnyájunkra nézve megkönnyítene.

Kenderáztató tavat építettek; a földet kell kiszélesíteni előbb, hogy a szük mindennapi mellett kendert is termeszthessünk, aztán tavat magunk majd csak építeni fogunk. Különben úgy tetszik, hogy nemcsak a székely egyesület, hanem a kormány és érdekelt székely gazdasági egyesületek is a szövészetet

akarják házi iparaggá nevelni. Megvallom, hogy ellenkező nézetem vagyok s minden arra pazarolt fáradságot feleslegesnek tartok. Midőn a kendert gépekkel készítik elő a gyári kezelésre; midőn a nagy fonó és szövő gyárakban 3—400 orsó hihetetlen gyorsasággal nyújtja a fonalat a nélkül, hogy a csepűt mellette rágni kellene, s midőn ennek folytán mesés olcsó árakon árasztatik el a legtávolibb piac is ily gyári termelvényekkel: akkor nem értem, hogy miként lesz lehetséges — még mesterséges uton is — nem meghonosítani, de továbbra is, úgy legalább, a mint van, fenntartani nálunk a szövészetet. Hisz már is ki van szorítva a székely szövés a versenytől, s ha még is a házi szükségletek mértékéig meg tartja magát, annak oka azon körülményben keresendő, hogy a székely családnak a hosszú téli idő alatt más foglalkozása nincs. Azt azonban jól tudja, hogy saját termelvénye neki oly sokba kerül, hogy annak fele árán fedezhetné szükségleteit a piacról. Hanem hát neki azért olcsó: egy krajezárt sem ad érte.

Ha házi ipart akarunk teremteni, akkor keressük fel azokat, melyeknek csirái nálunk megvannak s más tőkebefektetés hozzá nem kell, mint az idő és munka. De ennek a fejtegetése nem tartozván ide, folytassuk a székely egyesület tevékenységének szemléljét.

A közgyűlés minden egyes fel-szólalása tanúságot tett arról, hogy az egyesület vezéregyéniségei soha sem foglalkoztak lelkiismeretesen azon szükségletekkel, melyeknek kielégítését az egyesület által célozzák; ezt mutatja a központi választmány minden intézkedése. Még azzal sincsenek tisztában, hogy van-e tulajdonképpen székely-

A „Székelyföld“ tárczája.

Az élő minta.

— Törődök egy nő leveléből. —

Daudet Alfonz rajza.

(Vége.)

Másnap újra el kellett jönni a mintának. Minden bátorságomat összeszedtem, beültem rejtekembe, mintán szentül megígértettem férjemmel, hogy mihelyt hallja a csemettyűszót, ha még oly halk is, azonnal jöjjön hozzám.

Alig foglaltam el helyemet, már is, ott volt az tegnapi utálatos minta, tudja Isten mily izléstelenül öltözködve, a chic és tournure legkisebb nyoma sem látszott meg rajta, úgy hogy magam is azt kérdeztem: hogy lehet egy ilyen teremtés miatt féltékenykedni, — oly teremtés miatt, ki piszkos gallért és kézelőket visel és a ki kopott, foszlányos, régi zöld shawlba burkolódik? De midőn még azt is láttam, hogy ez a szemtelen teremtés mint dobja le magáról shawlját, sőt ruháját is leveti, és minden restelkedés nélkül levetkőzött a műterem közepén, mintha ennek úgy kel-

lene lennie — igen, kedvesem, ekkor már nem tudtam, hogy mit mondjak.

Felforrt bennem a vér — csengetek, Etienne belép. Reszkettem, a szó torkomon akadt; eleinte nevetett boszuságomon, aztán biztatott és végre ismét munkához fogott. Akkor az asszony már ott állott az emelvényen; csak félig volt felöltözve, hosszú haja kibontva hullámozott alá hátára — ez már nem volt az előbb még oly utálatos teremtés, szoborhoz hasonlít, fáradt, petyhüdt vonásai, otromba arcza daczára.

Szívem hallhatólag dobogott, de nem szóltam semmit. Egyszerre hallom, a mint férjem mondja: „A bal lábat! Nyujtsa jobban előre bal lábát!“ És miután a minta nem értette meg azonnal, ő maga lépett hozzája és ő akarta — de nem, ezt már nem bírtam el, ez meghaladta erőimet. Csöngettem, nem hallotta; csöngettem újra, végre hozzám jött, redőkkel homlokán, nyilván haragudott, mert munka közben zavartam meg.

„Kérlek Amanda, legyen eszed.“

Könnyebben usztam; vállára hajtottam fejemet és folyton sirtam: „Oh ez

igen sok. Nem tehetem!“ Ekkor a nélkül, hogy válaszolt volna és látszólag megsértve, visszament a műterembe, intett annak a szörnyeteg asszonynak, az felöltözött és elment.

Az azután következő napokon, Etienne nem ment el, műtermébe. Mindig mellettem volt, a házat sem hagyta el, nem akart senkit se látni, még barátait sem fogadta el és bizonyára igen lehangolt, és rossz kedvű volt, ha mindjárt barátságosnak is mutatta magát.

„Egyszer félénken meg mertem tőle kérdezni. Miért nem dolgozol már?“ „Minta nélkül nem dolgozhatom,“ volt a rövid válasz. Eleinte nem volt bátorságom a nógatóra, mert nagyon is éreztem, hogy lehangoltságának én vagyok oka, s hogy haragja nagyon is jogos. Mindenféle hízéggel és enyelgéssel végre még is rábírtam, hogy elment műtermébe és megkísérelte a szobrot — hogy is mondják csak? — egy fejből elkészíteni; mikor azonban ez nem sikerült, fababákkal, a mint azt a mama tanácsolta. Magam is úgy találtam, hogy ezt úgy igen jól lehet megcsinálni, de az én szegény emberemnek

más volt a véleménye és kijelentette, hogy minden, a mit ilyen módon dolgozott, haszontalan munka. Napról-napra levertébb lett és a mikor este hazajött műterméből, kedvtelen és nyugtalan volt. Ha ez sokáig tart, megbetegszik; sok bajom volt, azt elhiheted.

Én ugyan mindig kitünőnek találtam munkáját, de a valóságban sehogysem akart az előbbre haladni. Kételkedem, vajjon utóbbi időben hozzá is nyult-e. Ha műtermébe mentem, dohányozva, vagy olvasva találtam, a pamlagon feküdt; néha lapdázott és igen ügyesen tudta megkapni a falhoz, vagy a szoba tetejéhez dobott lapdát.

Egy délután ismét ott voltam és megnéztem a félig elkészült római nőt, ki már jó régen iparkodik kimenni a fürdőből, de a mint látszott, sohase jut ki belőle. Ekkor fantasztikus gondolatom támadt. A római nő, körülbelül olyan termetű mint én talán, ha épen keli, én —

„De tulajdonképpen milyen is az a szép láb?“ kérdezém hirtelen férjemet.

Sokáig magyarázgatta és végre megértette velem, hogy épen olyanra van szük-

kivándorlás, vagy nincs? a központi választmány még azt sem tudja, hogy van-e a székelyekben hajlandóság a Magyarországra leendő kitelepítésre, vagy nincs? soha tanulmány tárgyává nem tette a kérdést, hogy a székely munkások miért nem keresik fel Magyarországot és miért Romániát? és midőn a székely munkásoknak adott vasuti kedvezményt csak három egyén vette igénybe, (ezt az illető vasut kimutatásából tudjuk, mely az országgyűlésen is fennforgott) az egyet központi választmánya talán éppen az országgyűlési tudósításból egyszerűen tudomásul vette, de hogy kifürkészte volna azon okokat, melyek az eredményt megmagyarázták volna s azzal a közgyűlést meglepte volna: azt nem tette.

De hát akkor hová irányozza tevékenységét és gondoskodását, ha nem bántja őt egyáltalán a kíváncsiság? Csak ebből lehet megmagyarázni azon sajnos tényt, hogy az egyetnek működéséről tudomást egyáltalán nem szerzhettünk. Különböző önbeismerésnek vesszük a központi választmánynak a közgyűlésen leszavazott indítványát, hogy az egyesület lépjen be 100 forinttal az országipar-egyesület alapítói sorába, de még inkább a közgyűlésen hallott azon indoklást, hogy „ezáltal az egyet valószínűleg valamelyik tagjában be fogják választani az igazgató választmányba s így az ott történetekről közvetlen tudomást szerzhettek és megismerhetik annak a révén, hogy mik tulajdonképpen a székely iparosok kívánságai”. Ehez feleslegesnek tartunk minden további commentárt.

Ezekben szorítható össze a székely egyesület összes tevékenysége. Hogy meg lehetünk-e azzal elégedve, azt mindenkinek higgadt belátására bizzuk.

Még tapasztaltunk a közgyűlésen oly személyi momentumokat is, melyek legalább is megmagyarázzák a Budapesten tartózkodó székelyek közt tapasztalható részvétlenséget, hogy ne mondjam sértő közönyt; ezeket azonban most elhallgatjuk s csupán azon ohajunknak adunk kifejezést, hogy vajha a székely egyesület körül érdemesült atyáinkfiai éppen úgy, mint az angol önkormányzati közegek tiszteltbeli hivatalnokai, gazdag megjutalmazást találnának a székelység érdekében teljesített szolgálatok büszke tudatában.

A képviselőház bizottságai-ból. Az alapok és alapítványok jogi természetének megvizsgálására kiküldött bizottság decz. 22-ki ülésén elhatározottat, hogy úgy Apponyi, mint Apáthy jelentése kinyomtatni és kiosztatni fognak. A bizottság ezen jelentéseket jövő év január hó

sége és hogy megfelelő minta nélkül nem is készül el az a szobor. Szegény ember, oly panaszló hangon mondta ezt; nagyon sajnálhatta. Tudod-e, hogy ekkor mit tettem? Biztosítalak, hogy nem tehettem másképp; magamhoz vettem a redős ruhát, mely ott feküdt a műterem egyik zugában és bemenem az alkova. Azután — halkán, lassan, a nélkül hogy egy szót is szóltam volna, mialatt ő elmerülve nézte szobrát vele szemben ráállottam az emelvényre, éppen abban a ruhában és helyzetben, a hogy azt az utatolatos mintát láttam.

Oh kedvesem, milyen arcot vágott, a mikor megfordult és meglátott! Mennyire meg volt indulva és elragadtatva! Nem tudtam, sirjak-e, nevessek-e. Igen, elpirultam. Azután meg sok igazítani valója is akadt a ruhámon — de hiszen ez meglehetősen közönyös. Etienne annyira el volt ragadtatva ötletemen, hogy én bizony semmi másért nem nyugtalankodtam. Képzeld még csak kedves barátom, hogy a béke. . .“

(„F.”)

22-én fogja érdemileg tárgyalni. — A pénzügyi bizottság Zsigmondy Vilmos elnöke alatt ülést tartott, melyben tárgyalatott a cukor-, kávé- és sörforgaszási adónak módosításáról szóló törvényjavaslat. Az ülésen a kormány részéről Szapáry gr. pénzügyminiszter és Ludvig miniszteri tanácsos voltak jelen.

Bosnyák hírek. Báró Appel lovassági tábornok Szerajevoból decz. 21-én Bécsbe érkezett és a hadügyminiszternek, valamint a közös pénzügyminiszternek jelentést tett legutóbbi hercegovinai utazásáról, mely szerint sehol sem észlelhető újabb nyugtalanság. A mohamedánok mind visszatérnek, de az orthodoxok közül nagyon kevesen. A nagy áldozatokkal épített katonai utak föntartása nagyon szükséges. A katasztermunkálatok örvendetesen haladnak.

Boszniában már számos orthodox szántóföldet vásárolt és szorgalmasabban dolgozik. Appel tábornok decz. 22-én este Budapestre utazott, ő felségéhez. Budapestről a tábornok Aradra, onnan pedig Szerajevoba utazik.

A karácsonyi ünnepek alkalmából annesztia hirdetik ki számos bosnyák és hercegöc részére, kik fenytő vizsgálat alatt állanak s a felkelésben semmi részt sem vettek.

A kézdivásárhelyi jótékony nőegylet közgyűlése.

(Folytatás.)

Ezután Dobay János egyleti titkár következő jelentést olvastatott fel:

Tisztelt közgyűlés!

Négy éve már, hogy a kézdivásárhelyi jótékony nőegylet megalakult s jól lehet ezen idő alatt egyetünk élt és működött, de részint az alapszabályok későn való megerősítése, részint pedig a titkárok gyakori változása miatt, még eddig titkári jelentés nem volt téve s így csekély személyeknek jutott a szerencse az első titkári jelentést az egyet 4 évi működéséről, szellemi és anyagi haladásáról megtenni. Megkísértem tehát egyetünk 4 évi történelmét megírni, ha tán jelentésem imitt-amott hiányos leendő, méltóztassanak azon körülménynek betudni, hogy alig egy pár hava, hogy a közbizalom a titkári teendőikkel megtisztelt s így némely eseményekről csak anynyiban bírok tudomással, mennyiben azok a jegyzőkönyvekben röviden megemlítve vannak.

A nemzetek történelmén végig tekintve, úgy tapasztaljuk, hogy a nők különböző korszakokban a kor szelleméhez képest különböző cselekvési tért foglaltak el és különbözőképpen teljesíték kötelességeiket. Az ő és középkorban minden nagy eseményeknél ott látjuk a nőket is a férfiak oldala mellett, buzditva, támogatva és segítve azokat. A történelem sok magasatos vonást jegyzett fel a nők tevékenysége, áldozatkészsége és honleányi érényeiről. A megaláztatott Róma a győztes Hannibállal végtusára készülve, a római hölgyek ékszerkeit, drágaságait vitték a haza oltárára s a haza a nők áldozata által meglétt mentve; Káthágó asszonyai buzgón segítettek férjeiknek a vár védelmében s midőn a vár elveszett, nem akarták honuk veszteségét tul élni. Hős lélekkel a lángok közé rohantak, míg férjeik az élet-halál harcban egyenkint elvérzettek; a hős germán asszonyok felfegyverkezve kísérték férjeiket a csatába; Spártha hölgyei vetélkedtek a férfakkal a hazaszeretben; midőn a véres 30 éves háboru alatt egy kis német városka a tulnyomó ellenség előtt, hősies védelem után, hódolni kényszerült s a győztes hadvezér kimondá, hogy a hölgyek legdrágább kincseikkel szabadon távozhatsanak, de a férfiak mindnyájan leöltenek: mit tettek az asszonyok? férjeiket vitték ki hátukon a várból, azt felelően a hadvezérnek, hogy ezek az ő legdrágább kincseik; vagy hazánk történelméből hozván fel példákat, az Eger várát védelmező hős lelkű hölgyek, egy Zrínyi Ilona, egy Szécsi Mária, egy Rozgonyiné

példái eléggé bizonyítják, hogy a hölgyek a kor kívánalmái szerint minden időben buzgón teljesítették kötelességeiket. A mozgalmas idők lezajlottak, a fegyverzörgést a civilizáció áldásos működése váltotta fel, a nyers erő helyébe a szellem lépett, a béke áldásos művei: a tudományok és művészetek felvirágoztak, az emberi szellem lerázva lánczeit, merészen szárnyalni kezdett, a természeti erőket hatalmába ejtő, leigázta, hasznára fordította, merészen behatolt a természet titkaiba s azokat kiaknázva, nagyszerű felfedezései és találmányai által urává téve magát az egész világnak. A közjólét és műveltség előhaladásával mindenütt hatalmas társadalmi élet fejlődött ki, melyben a hölgyek is tért követeltek maguknak, ők is beakartak folyni azon nagy átalakulásba, melyen az emberi társadalom a 19-ik században keresztül ment és a nők finom tapintata most is, mint mindig, eltalálta a helyes irányt. Míg a férfiak az ipart és kereskedelmet fejlesztve, a tudományok és művészetek fátyláját lobogtatva, világosságot és jóllétet terjesztve haladtak előre, addig a nőknek azon magasatos feladat jutott, hogy a hiányokat kiegészítsék, a társadalom sebeit felkeressék, ápolják és meggyógyítsák. A női szív, mely az emberbaráti szeretet és könyörületesség kiapadhatlan forrása, megtalálta a helyes cselekvési tért, midőn a jótékonyosság gyakorlását tűzte ki célul. A férfi megszerzi a virágzó társadalmi élet létfeltételeit s azt a tudomány fegyvereivel s a lángész műveivel fejleszti, felvirágoztatja, de a külső fény nem képes eltakarni azon sebeket, melyek alatt a mélységben tátonganak, valamint a gazdag paloták emeletein uralgó fény és pompa nem képes feledtetni, hogy a pince-lakásokban vannak nyomorultak, kik az élet-halállal küzdenek. A nők hivatása leereszkedni a mélységbe s felkeresni azon sebeket, melyek a társadalom testén rágnak, azokat gyöngéd kezekkel ápolni és gyógyítani, felkeresni a nyomort és inséget, vigaszt nyujtani a csüggedőknek s letörölni a szenvedők könnyeit. Ezen nemes hivatást átérezve, alakult az utóbbi időben hazánk minden városában a sok jótékony nőegylet, u. m. vereskereszt-egyletek, árva-, szeretet-, menház-egyletek stb. és ezen eszmétől vezéreltetve nyert életet a kézdivásárhelyi jótékony nőegylet is.

(Vége következik.)

Nemes tett.

Ha látunk a mai rideg, néha éppen könyörtelen szívű s a hasznos és önzés káros betegségeiben szenvedő emberek között olykor egyet-egyet, ki nem rabszolgája az „én“-nek, ki a vastag önzés lidércnyomása alól magas röptű gondolkozásával kibontakozva, nem a szerencse által pazarul megajándékozott, nem apjától öröklött, de méhszerű szorgalmával gyűjtött gazdagságából az emberiség boldogítása, szóval a nemes és magasatos czélukért áldoz, s állít magának oly emlékoszlopot, melyet az idő viszontagságai nem döntenek le, de a mely századok múlva is fennhangon hirdeti a nemes tett dicsőségét; ha, mondom, olykor ilyen „fehér hollót“ is látunk, megkönnyebbült szívvel s a tisztelet egy nemével kiáltunk fel: ez ember halála után is élni fog!

Ilyen tiszteletre méltó egyénnek nevét jelentette be közelebből az elnök az isk. széki gyűlésben, mondván, hogy: Kölönte László városunk derék polgára a közszégi fiúiskola javára 1000 irva ezer frtos alapítványt tett.

Vajha e város minden polgára, kit a sors gazdagsággal áldott meg, tettel bizonyítaná be, hogy a városnak felvirágzását melegen érez, mert az ily nemes gondolkodásnak elmaradhatlan következménye az volna, hogy virágzó városban boldog polgárok lennének.

Az isk. széki elismerésének s köszönetének sietett is kifejezést adni az alábbiakban:

„Iskolaszékünk a f. hó 15-én gyűlésében az elnöki előterjesztésből örömmel

értesült arról, hogy Ön a mai korban elterjedt reális gondolkozástól eltérőleg, nemes szellemétől s a közügyek iránt mindig melegen érző szívetől vezéreltetve néhai neje Makó Krisztinával egyetemlegesen közs. fiúiskolánk javára ezer frtos alapítványt tett. Oly tett, mely magában hordja dicséretét. Oly emlék-oszlop, mely századok múlva is fennhangon fogja hirdetni a közügyekért nemesen érző s áldozatra kész polgár dicsőségét.”

„Fogadja e nemes tettéért iskolaszékünknek teljes elismerésével párosult köszönetét, azon hő ohajtás kíséretében, hogy drága életét minden nemes ügy érdekében s e város dicsőségére az ég még sokáig tartsa meg.”

Kézdi-Vásárhelyt, 1882. decz. 21.

M. Székely János.

Csik-Somlyó, 1882. decz. 20-án.

(Olvasóköri közgyűlés.)

Olvasókörünk f. hó 17-én tartotta meg évi közgyűlését. Imets F. Jákó elnök nagyszabású beszéddel nyitotta meg a gyűlést, melyről tüzetesebben azért nem szólnunk, mert azt a t. olvasó közönség egész terjedelmében olvashatja és elgondolhatja mind azt, mit mi e helyen talán mondhatunk róla. (Közölni fogjuk. Szerk.)

Dobai József egyleti jegyző szintén terjedelmes jelentést tett a lefolyt évről, melyből kiemeljük a következőket: az egyesület 39 rendes és 2 vidéki tagot számlált. Összes bevétel volt 261 frt 91 kr o. é. Kiadás 234 frt 31 kr. Maradék a be nem fizetett hátralékokkal együtt 67 frt o. é.

A körnek 12 lapja járt: Pesti Napló, Nemzet, Függelensz, Magyar Állam, Ellenék, Vasárnapi Ujság, Székelyföld, Borszem Jankó és Bolond Istók. Egyesek átengedése folytán: a Magyar Polgár, Hermanstädter Zeitung és Közművelődés.

Az egyesület a vármegye nagylelkűsége folytán szállásért nem fizetett. Részt vett — közvetítőleg ugyan — a somlyói fürdő felépítése és helyreállításában; előmozdítja a helybeli jótékony nőegyesület érdekeit is.

A játékokból befolyt 50 frt, melyből a világitás és egyéb apró kiadások fedeztettek.

A tisztújítás következő eredménnyel ejtetett meg: elnök: Imets F. Jákó, alelnök: Miklósi József, pénztárnok: Gaál Gábor, jegyző: Dobay József, gazda és könyvtárnok: Glosz Miksa. Választmányi tagok: Éltés Elek, Földes József, Jakab Antal, Móricz Gyula, Nagy István, Pál István, Salamon Alajos és Szász Károly.

Dicséretre méltó, hogy ezen olvasókörben a korszmával való összeköttetés nem tudott meghonosulni, s a házárdjátékok teljesen száműzve vannak.

Mindez közönségünk józan gondolkodása, józanságáról tesz tanubizonyosságot, mi a kör fennállását és emelkedését tagadhatatlanul biztosítani fogja. Megkívánatik azonban az is, hogy senki ne tartsa magát abszolút hatalomnak vagy hatalmaságnak, mert az önkénykedés mindenütt s főként az egyesületi életben roppant viszályt szokott szülni. Éretlen emberek és gyermekek között lehet azzal boldogulni; de felnőtt és értelmes kezönség csak mosolylyal fogad minden ilyen kísérletet.

r. l.

Mindenféle.

— A k.-vásárhelyi közművelődési egyesület zeneszakosztálya által a f. é. decz. 30-án tartani szándékolt zeneestély, mint biztos forrásból értesülünk, közbejött akadályok miatt elnapoltatott. — Valószínűleg a jövő év első napjain fog megtartatni.

— A kézdivásárhelyi olvasó-egylet f. hó 17-én tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a jövő farsang tartama alatt bált nem fog rendezni, hanem e helyett a farsangon két társasestélyt rendez, melyekre előre is felhívjuk a közönség figyelmét.

— Betörés. Székely-Udvarhelyt az Istvánffy és társa-féle szeszgyárba f. hó 15-én virradóra ismeretlen tolvajok betörték

Nincs e hazában oly mozgalom, melynek hullámai e kedves kis város kebelébe el ne érnének; nincs oly közszükség, melynek enyhítéséhez közönségünk tetemes áldozattal ne járult volna. Ne a pusztá szó, hanem a tények beszéljenek. Városunk közönsége a human intézetek fenntartásához ezerekkel járul, s mégsem vonult vissza ama magasztos czél támogatásától, hogy a „Magyar Tanítók Országos Arvházáa“ a magyarok ezer éves itt léte ünnepélyén felláttathassék. A magasztos tett nem szorul dicsegetre; itt e helyen nem is azért sorolom fel az adakozók becses neveit, hogy ez által nemes tetteiket csak így kívánjam megdhalálni, hanem azért, hogy beutassam az olvasó közönségnek ama humanus gondolkodást, mely polgáraink szívében dicsően él. A Magyar Tanítók Országos Arvházára adakoztak: Id. Tóth István 1 frt, Tóth Géza 1 frt, özv. Nagy Ferenczné 20 kr, Nagy Ferencz szeszgyáros 1 frt, Spitzer Herman 1 frt, Rozánékné 20 kr, Nro. 3. 20 kr, Benkő Pálné 30 kr, Wertan testvérek 1 frt, Császár Lukács 1 frt, id. Szőcs János 80 kr, Dávid Antal 1 frt, Szőcs Józsefné 1 frt, ifj. Tóth István 1 frt, Kupán József 39 kr, Szőcs Bálint kereskedő 60 kr, özv. Nagy Lázárné 1 frt, Nagy Béla 20 kr, id. Kupán József 1 frt, Weinreiter György 1 frt, Tóth Béla 60 kr; ifj. Török Sámuel 50 kr, Török Sándor 50 kr, Landt Józsefné 50 kr, Fejér Lukács 1 frt, Kovács Aron 1 frt, Dobál Kristófné 50 kr, Nagy Lajosné 1 frt, Szabó Mózesné 1 frt, Kovács Károly kereskedő 1 frt, Tóth László 20 kr, ifj. Jakab Istvánné 50 kr, ifj. Jánosó Mózes 30 kr, ifj. Dávid István 1 frt, Nagy Sándor 50 kr, Török Bálint 1 frt, Pócsa Gyula 50 kr, Geréb 50 kr, Nagy Ferencz szappanos 50 kr, ifj. Dézsi Bálint 50 kr, Nagy József 40 kr, Dézsi János 20 kr, Szász István 1 frt, özv. Magóri Józsefné 40 kr, Pongrácz Jánosné 1 frt, Benkő Gyuláné 30 kr, Csisszár Mihály 1 frt, Kovács Ferenczné (gyógyszerészné) 1 frt, Cs. G. 10 kr, J. G. 50 kr, id. Jánosó Mózes 40 kr, kézdivásárhelyi takarékpénztár 5 frt, Szőcs Sámuelné 50 kr, Szijártó Izidor ig. 1 frt, Balogh Sándorné 1 frt, Baka Lajos 50 kr, Györgyjakab Márton 30 kr, Bodó Ádám 20 kr, Köber János 20 kr, Márk Teréz 30 kr, Réthi Géza 30 kr, Pap Adolf 50 kr, Donáth József 1 frt, Vas János 50 kr, Csiki József 30 kr, Drágos Elek 1 frt, Balogh Izra 1 frt, Dr. Sinkovitsné 1 frt, Kovács Dániel 20 kr, Fejér Károlyné 30 kr, Balázs Lajosné 14 kr, id. Tóth Dánielné 30 kr, Benkő Sándor 1 frt, Ambrus Albert 50 kr, Tóth József 50 kr, Baritz Antalné 50 kr, N. N. 50 kr, Balogh Gyula 50 kr, Nagy Dánielné 50 kr, özv. Nagy Mózesné 20 kr, Kovács József 50 kr, Bányaí Ferencz 50 kr, Molnár Ferencz 20 kr, Kovács Tamás 40 kr, Csisszár Pálné 50 kr, Rác András 50 kr, Varga András 20 kr, Bartók Ignác 10 kr, Szacsвай János 1 frt, Dézsi Mihály 1 frt, Szabó Elek 20 kr, k.-vásárhelyi kisegítőpénztár-egylet 1 frt, Szőcs Dániel 50 kr, Nagy Sándor mészáros 50 kr, Barla Ferencz 50 kr, Szotyori János bor-

Felelős szerkesztők :
T. Nagy Imre, Dr. Kábdobó Ferencz,
Ifj. Dobay János.
Kiadó tulajdonos :
Szabó Albert.

A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számított éjjeli időt jelentik.

1 pár finom aczél-koresolya **szi**jjal 1 frt 50 krtól 3 frtig.
 1 „ „ „ „ **csavarral** 2 frtől 4 frtig.
 1 „ „ „ „ **amerikai Halifax** 3 frtől 4 frtig.
 1 „ „ **„Ausztria** koresolya“, a mely eddigelé a leg-
 czélszerűbbnek találatott s minden kiállításón ki-
 tűntetett 5 frtől 7 frtig.

Piaczi árak		Kézdi-Vásárhely		Csik-Szereda		Sz.-Udvarhely		Gy.-Sz.-Miklós		
		deczemb. 23.		deczemb. 20.		deczemb. 17.		deczemb. 18.		
		frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	
Hectoliter	Buza	) tiszta	6	40	7	—	9	10	5	50
		) elegy	5	40	4	—	—	—	5	—
	Rozs	) tiszta	4	80	—	—	5	60	4	25
		) elegy	—	—	—	—	4	—	4	—
	Arpa	) tiszta	3	40	—	—	4	50	4	—
		) elegy	—	—	3	50	—	—	3	50
	Zab		2	20	2	—	3	50	2	—
	Törökbuza		4	10	4	50	6	40	5	50
	Kása	) köles	8	—	10	—	—	—	9	—
		) árpa	6	—	4	25	—	—	—	—
Borsó		8	—	—	—	—	—	—	—	
Lencse		—	—	—	—	—	—	—	—	
Fuszulyka		—	—	5	50	5	—	—	—	
Lenmag		—	—	—	—	—	—	—	—	
Kendermag		—	—	—	—	—	—	—	—	
Bükköny		—	—	—	—	5	—	—	—	
Pityóka		1	—	1	15	3	50	1	52	
Kilogr. Darab	Marhahus		—	36	—	32	—	40	—	30
	Disznóhus		—	40	—	40	—	48	—	48
	Juh-hus		—	24	—	20	—	—	—	20
	Szalona		—	80	—	80	—	72	—	80
	Fagygyu		—	32	—	32	—	36	—	40
	Malacz		1	20	1	—	—	—	1	10
	Lud		1	40	—	—	—	—	1	10
	Récze		—	—	—	—	—	80	—	70
	Bárány	) fejér	—	—	—	—	—	—	2	50
		) fekete	—	—	—	—	3	—	3	30
Egy pár csirke		—	70	—	50	—	—	—	45	
10 tojás		—	20	—	15	—	13	—	15	

✻